

An aerial photograph of a lush green agricultural field. A straight road with a yellow center line runs diagonally across the upper right portion of the image. Several wind turbines with white blades and red-tipped towers are visible, casting long shadows across the field. The overall scene is bright and sunny.

POLITIKA RURALNOG RAZVOJA EVROPSKE UNIJE

*Prof: Matkovski dr Bojan
Asistent: Đokić Danilo*

Aleksandra Ružić EEB019/18

SADRŽAJ

- Uvod
- Ruralno područje
- Ruralni razvoj
- Ruralni razvoj kao deo ZAP-a
- Evropski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
- EFARD program
- LEADER pristup ruralnom razvoju

Uvod

- Poljoprivrednom sektoru u privrednoj strukturi Evropske Unije (EU) daje se najveći značaj, za njegovo finansiranje izdvajaju se najveća sredstva iz budžeta.
- Nove reforme EU istakle su važnost ruralnog razvoja, kroz primenu raznih programa i strategija.
- Politika ruralnog razvoja EU je kreirana tako da unapredi kako ruralne oblasti EU, tako i proizvodnju poljoprivrednih proizvoda

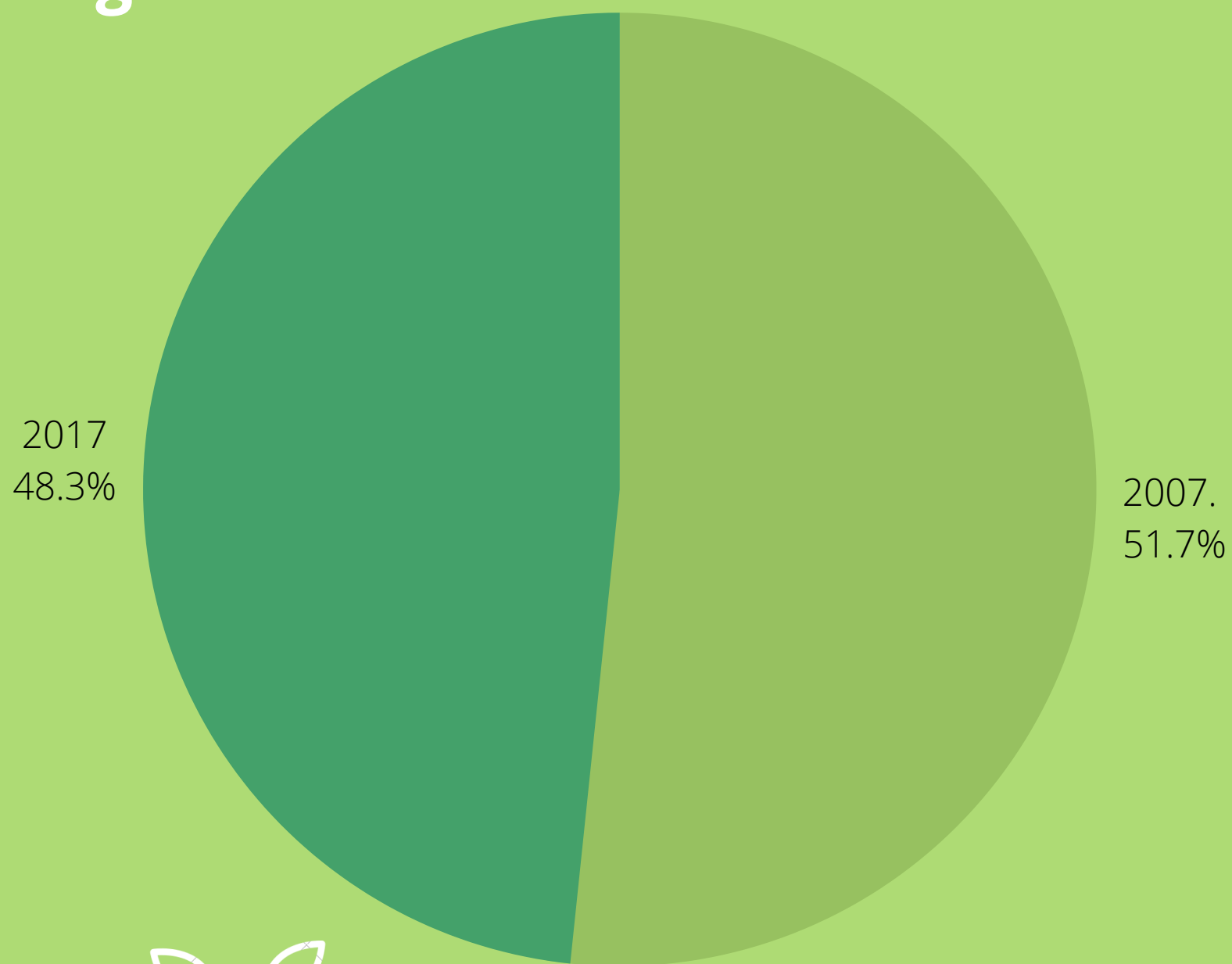

Ruralno područje

- Ređe naseljene teritorije koje nisu pod uticajem većih gradova
- Ekonomski aspekt - teritorija koja se koristi za proizvodnju
- Podela ruralnih područja:
 1. Dominantno ruralne jedinice
 2. Pretežno ruralne jedinice
 3. Dominantno urbane jedinice

Ruralno stanovništvo u EU - posmatrano u periodu od 10 godina

Zaposleni u ruralnim područjima u EU - posmatrano u periodu od 10 godina

Izvor: Faostat

An aerial photograph of a vast, green agricultural field, likely a cornfield, with a white drone flying over it. The drone is positioned in the upper left corner, with its shadow cast on the field. The field is divided into rows, and a road or path runs diagonally across the middle. The text is overlaid on the left side of the image.

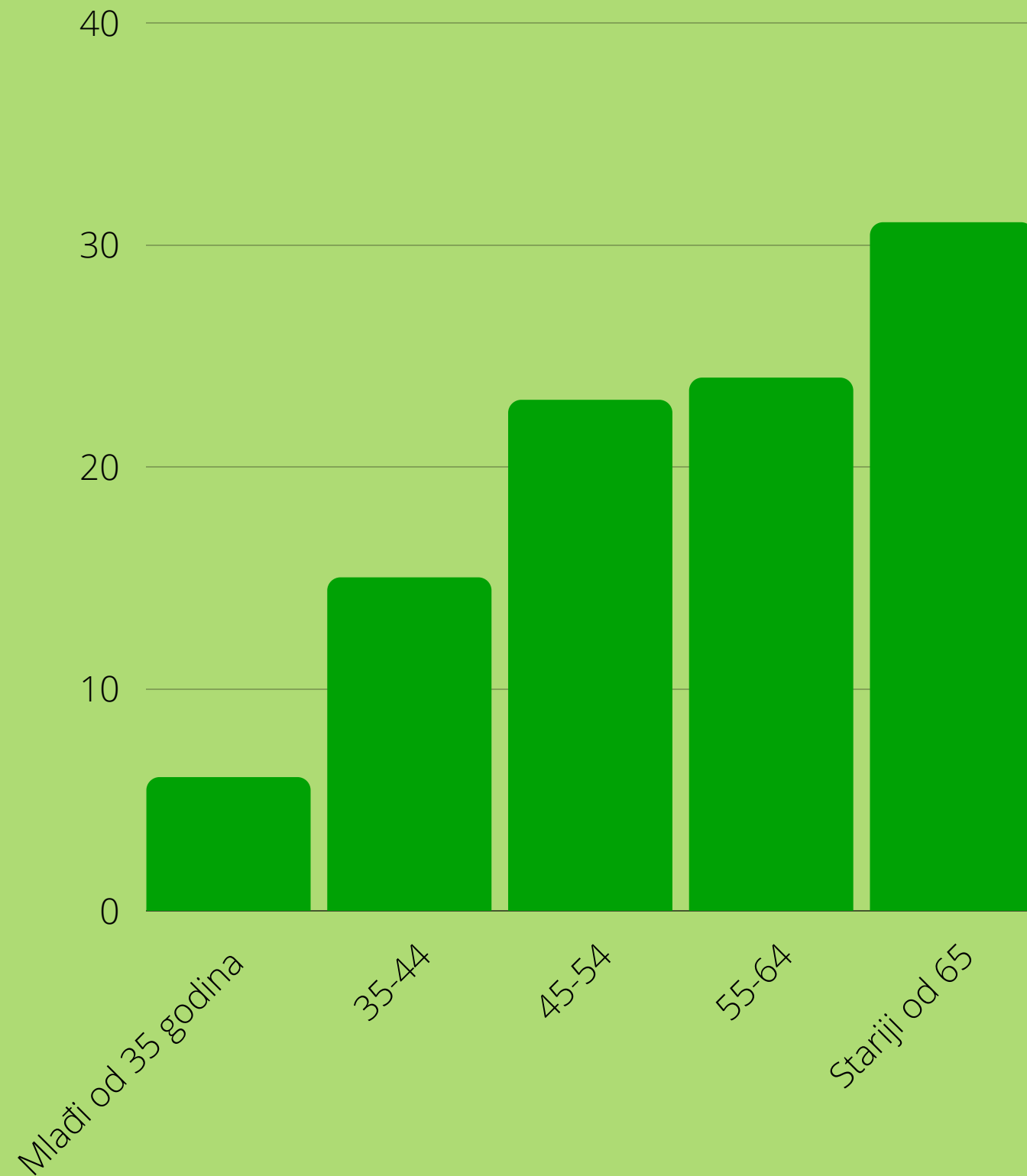
Ruralna područja EU

1. Generišu 45% novostvorene vrednosti,
2. Zapošljavaju 53% ukupno radno angažovanog stanovništva,
3. Više od 56% populacije živi u ruralnim oblastima, koje obuhvataju više od 91% teritorije EU.

Ruralni razvoj

- Proces unapređenja kvaliteta života i ekonomskog blagostanja ljudi koji žive u ruralnim područjima
- Savremeno shvatanje - integralni, višesektorski i održivi razvoj ruralnog prostora
- Integralni ruralni razvoj je značajan zbog diverzifikacije ruralne ekonomije

Izvor: Eurostat, 2013.

Diverzifikacija ruralna ekonomija danas se suočava sa brojnim problemima:

1. Depopulacija
 2. Starenja stanovništva
 3. Loši socio-ekonomski pokazatelji (koji čine ovaj prostor pasivnim i nepoželjnim za život)
- Ključna je iz razloga što čini preduslov demografske stabilizacije

Aktivnosti vezane za ruralni razvoj imaju za *cilj*:

1. Socio-ekonomski razvoj ruralnih područja, uz direktno učešće ruralnog stanovništva
2. Pružanje socio-ekonomski i kulturološki okvir

- *Lokalni programi ruralnog razvoja*
- *Regionalni programi ruralnog razvoja*
- *Nacionalni programi ruralnog razvoja*

Ruralni razvoj kao deo ZAP

- Reforma ZAP EU za period 2014-2020. godine predviđaju jače povezivanje dva stuba ZAP
- Ruralni razvoj je II stub ZAP i sastoji se od 6 prioriteta:
 - a. Podrška transferu znanja i inovacija za poljoprivredu
 - b. Promocija organizacije lanca ishrane
 - c. Obnavljanje, očuvanje i unapređenje ekosistema
 - d. Promocija resursne efikasnosti
 - e. Promocija socijalne inkluzije
 - f. Jačanje aktivnosti iz oblasti marketinga poljoprivrednih proizvoda

ZAP doprinosi održivom razvoju ruralnih područja delovanjem na ostvarivanju tri dugoročna cilja:

1. Podsticanje konkurentnosti poljoprivrede i šumarstva
 2. Održivo upravljanje prirodnim resursima i delovanje na suzbijanju klimatskih promena
 3. Postizanje uravnoteženog teritorijalnog razvoja ruralnih područja i zajednica
- Doprinos zajedničke poljoprivredne politike EU ovim ciljevima ruralnog razvoja podupire se iz Evropskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj

- EU je izdvojila sredstva za podršku ZAP u vrednosti od **386,6 milijarde eura**, podeljena između "dva stuba" - (I - tržišne intervencije i direktna plaćanja; II - ruralni razvoj)
- EU je izdvojila 21 milijardu eura za podršku poljoprivrednim tržištima
- EU je izdvojila 95,5 milijarde eura za oporavak ruralnog razvoja, zbog pandemija COVID-a 19

Politika ruralnog razvoja EU

- Skup mera i instrumenata za razvoj i unapređenje ruralnih područja
- Ova politika se snažno razvija zahvaljujući usklađivanju različitih politika sa osobinama ruralnih područja EU
- Deluje preko Evropskog fonda za ruralni razvoj
- Politika ruralnog razvoja EU se menja na način na koji se programi ruralnog razvoja razvijaju
- Politika ruralnog razvoja EU u periodu od 2007. do 2013. godine zasniva se na strateškom okviru koji uključuje četiri prioriteta cilja – “prioritetne ose”.

I *prioritetna osa*

Konkurentnost poljoprivrede i
šumarstva

II *prioritetna osa*

Upravljanje zemljištem i okolinom

Svaka od osa se sastoji od skupa prioritetnih “mera” koje osiguravaju potporu za specifične oblike aktivnosti u ruralnom razvoju zemalja članica.

III *prioritetna osa*

Privredna diverzifikacija i
poboljšanje životnog standarda

IV *prioritetna osa*

LEADER osa - metodološka osa, koja
dopunjuje prethodne tri

- Politika ruralnog razvoja EU pomaže ruralnim područjima EU da ispune širok spektar ekonomskih, ekoloških i socijalnih izazova 21. veka
- Prioriteti politike ruralnog razvoja su raščlanjeni na *"fokusna područja"*.
 - Na primer, prioritet u pogledu efikasnosti resursa uključuje fokusno područja "smanjenje emisija gasova staklene bašte i amonijaka iz poljoprivrede".
- U okviru Programa ruralnog razvoja (PRR), države članice postavljaju ciljeve u odnosu na fokusna područja.
- Zatim se određuje koje će mere koristiti za postizanje ovih ciljeva i koliko će sredstava dodeliti svakoj meri.
- Mere ruralnog razvoja podržavaju raznolikost ruralne ekonomije i kvaliteta života u ruralnim područjima

Evropski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR)

- Ima za cilj jačanje evropske politike ruralnog razvoja
- Fond se finansira sredstvima ZAP-a i doprinosi ostvarivanju ciljeva strategije Evropa 2020 promovisanjem održivog ruralnog razvoja u celoj EU
- U periodu od 2014-2020. godine ovom fondu je namenjeno 95,6 milijardi eura

KORISNICI PROGRAMA

- Poljoprivredni subjekti i organizacije
- Poljoprivredne zadruge
- Zadruga za zaštitu životne sredine
- Sindikati
- Poljoprivrednici

CILJEVI PROGRAMA

- Jačanje konkurentnosti poljoprivrednog i šumarskog sektora
- Zaštita životne sredine
- Poticanje diverzifikacije ruralnog područja

EPFRR program

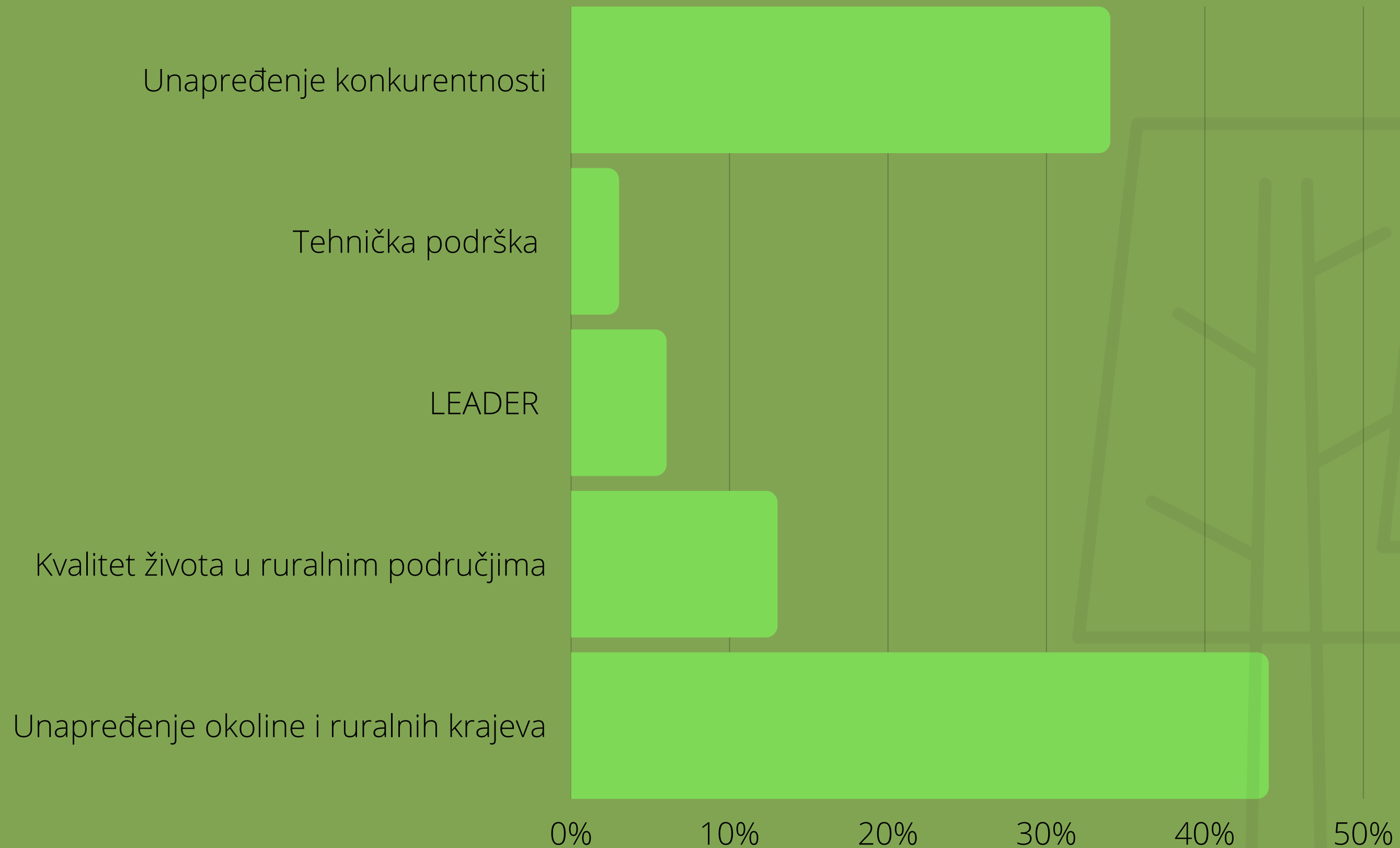
KLJUČNE AKTIVNOSTI

- Konkurentnost poljoprivrede
- Upravljanje prirodnim resursima i klimatskim promjenama
- Uravnoteženje teritorijalnog razvoja ruralnih područja

SPROVOĐENJE

- Svaka zemlja podnosi Evropskoj komisiji nacionalni strateški plan
- Odgovarajuće nacionalne institucije objavljuju poziv za podnošenje projektnih predloga za ruralni razvoj
- EAFRD deluje u zemljama članicama kroz programe ruralnog razvoja

Raspodele sredstava EPFRR – a

zvor: Revija ruralnog razvoja EU.

LEADER pristup ruralnom razvoju

- LEADER je skraćenica koja u prevodu znači „veza između aktivnosti za razvoj ruralne ekonomije“
- Važan "alat" ruralnog razvoja
- Osnovna ideja bila je angažovanje energije i resursa ljudi i tela koja mogu da doprinesu ruralnom razvoju
- Afirmisao se kao odgovor na razvojne probleme ruralnih prostora
- Podstiče ruralne teritorije da istraže nove puteve da postanu ili ostanu konkurentne

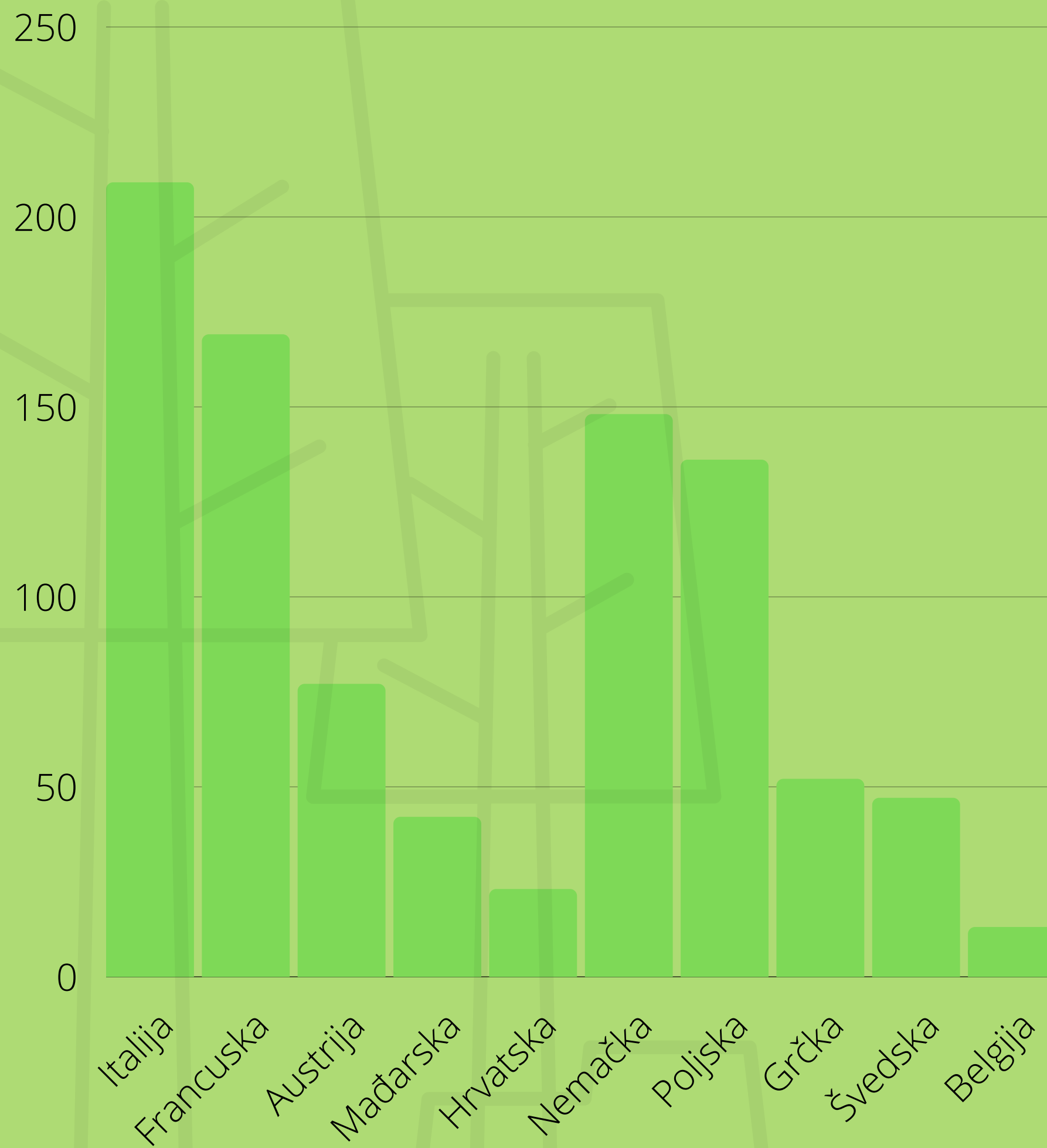
Ovaj fond postoji preko 30 godina, a ključ njegovog uspeha je u tome što se sada primenjuje u

- a. Evropskom fondu za regionalni razvoj (EFRR),
- b. Evropskom socijalnom fondu (ESF)
- c. Evropskom fondu za pomorstvo i ribarstvo (EFPR)

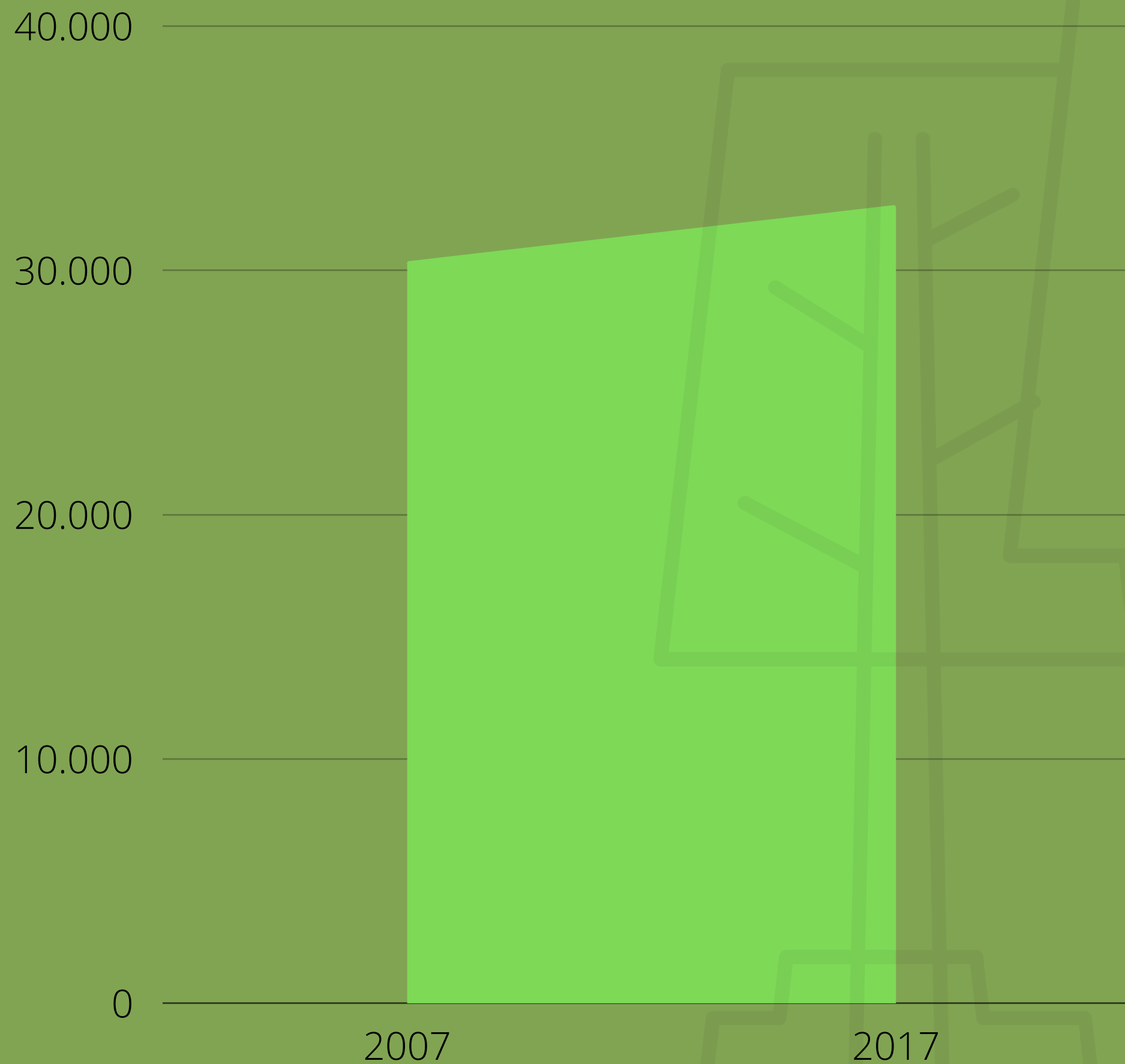

Ukupan budžet Evropskog fonda za ruralni razvoj po zemljama izraženu bilionima eura za period od 2014-2020. godine

Izvor: europa.eu

*Učešće poljoprivrede u GDP-u
per capita u periodu od
2007. -2017. godine*

Izvor: Faostat

*Dodata vrednost u
poljoprivredi po radniku
u USD*

Izvor: Faostat

Zaključak

- Loše razvijena ruralna područja ne predstavljaju samo lokalni već i globalni problem. Zbog toga je veoma važno delovati u pravo vreme i na pravi način.
- EU je kroz razne fondove razvila strategije za unapređenje ruralnog razvoja i stvorila politiku ruralnog razvoja koja ja u skladu sa zahtevima i potrebama kako ruralnih područja, tako i ruralnog stanovništva.

Literatura

- <https://sr.wikipedia.org>
- <http://www.skgo.org>
- <http://ruralnirazvoj.org/ruralni-razvoj.html>
- <http://europski-fondovi.eu/eafrd>
- https://sr.wikipedia.org/sr-el/LEADER_pristup_ruralnom_razvoju
- <https://nardus.mpn.gov.rs/>
- <https://ec.europa.eu>
- <https://cohesiondata.ec.europa.eu/funds/eafrd#top>
- Faostat
- Eurostat
- **<https://ec.europa.eu/eurostat/web/agriculture/quiz>**

Hvala na pažnji